

Ἀπλῆ Κατήχησις μέσα ἀπὸ τὴν πείρα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας

**Τὰ Καρναβάλια
Καθαρὴ ἀναβίωση
τῆς εἰδωλολατρίας!**

12

ΕΥΧΟΛΙΑΣ ΕΝΕΚΑ

Πρὸς Οἰκοδομὴν καὶ Παραμυθίαν
Φεβρονάριος 2016

«Μασκαράς είμαι κάθε μέρα, δὲν χρειάζεται νὰ τὸ ἐορτάζω κιόλας»!

Τὰ Καρναβάλια Καθαρὴ ἀναβίωση τῆς εἰδωλολατρίας!

Τέλεια διαστροφή τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Τριωδίου

Τὰ Καρναβάλια¹, ὡς γνωστόν, εἶναι συνυφασμένα μὲ τὶς Ἀπόκριες κι αὐτὲς μὲ τὶς τρεῖς πρῶτες ἑβδομάδες τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Τριωδίου.

Τί ἔχει ὀρίσει ἡ Ἐκκλησία μας νὰ γίνεται αὐτὲς τὶς τρεῖς πρῶτες ἑβδομάδες τοῦ Τριωδίου; **Ν**ὰ προετοιμαστοῦμε ὅσο γίνεται καλύτερα γιὰ τὴν εἴσοδό μας στὴν Μεγάλῃ Τεσσαρακοστή. **Γ**ιὰ τὴν τόσο σημαντικὴ αὐτὴ περίοδο τῶν πνευματικῶν ἀγώνων, τῆς κατάνυξης, τῆς περισυλλογῆς, τῆς ἐγκράτειας, τῆς προσευχῆς καὶ τῆς μετάνοιας. **Γ**ιὰ τὴν περίοδο ἐκείνη πού θὰ μᾶς ὀδηγήσει στὸν πνευματικὸ ἐορτασμὸ καὶ τὴν βίωση τοῦ Θεοῦ Πάθους καὶ τῆς Ἀνάστασης τοῦ Χριστοῦ.

Γι' αὐτὸ καὶ στὶς τρεῖς πρῶτες αὐτὲς ἑβδομάδες τῆς προετοιμασίας, τὰ μὲν Εὐαγγελικὰ Ἀναγνώσματα τοῦ Τελῶνου καὶ τοῦ Φαρισαίου, τοῦ Ἀσώτου Υἱοῦ καὶ τῆς Δευτέρας Παρουσίας καὶ Κρίσεως τοῦ Χριστοῦ, οἱ δὲ Ὕμνοι, μὲ ὅλη τους ἐκείνη τὴν κατάνυξη καὶ τὴν μεγαλοπρέπεια, μᾶς προτρέπουν στὴν μετάνοια καὶ τὴν ἐπιστροφή μας στὸν Θεὸ Πατέρα.

Ὅλα μᾶς καλοῦν νὰ ἀφήσουμε πλέον τὰ ὑλικά καὶ νὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τὰ πνευματικά, νὰ ἀφήσουμε τὶς διασκεδάσεις κι ὅλα τὰ

τιποτένια καὶ ἁμαρτωλὰ καὶ νὰ ὑψωθοῦμε
στὰ ἀνώτερα, νὰ ὀδηγηθοῦμε στὴν αὐτο-
γνωσία καὶ ἐν τέλει στὴν θεογνωσία.

* * *

Ἀκριβῶς σ' αὐτὸ τὸ τόσο λεπτὸ καὶ
σημαντικὸ σημεῖο τῆς πνευματικῆς μας
πορείας, ἔρχεται ἡ Ἀποκριὰ τοῦ κόσμου, νὰ δώσει ἐντελῶς
τὸ ἀντίθετο μῆνυμα. **Δηλαδή**, νὰ ξεφαντώσουμε, νὰ γλεν-
τήσουμε, νὰ ζήσουμε ὅσο ὑλιστικὰ μποροῦμε, ἀδιαφορών-
τας γιὰ ὅ,τιδήποτε ἄλλο, πέραν αὐτῶν!

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ὅλα μετατρέπονται σ' ἓνα ἀτελείωτο
γλέντι, ὅλες οἱ ἑορτές, ὅπως αὐτὲς τῶν Χριστουγέννων καὶ
τοῦ Δωδεκαημέρου, πού μόλις προηγήθηκαν... **Ἔτσι** νὰ γί-
νει καὶ μὲ τὸ Πάσχα. **Τὶ φοβερό!** **Τὶ διαβολικό!**

Δὲν εἶναι τυχαῖο πού οἱ Ἅγιοι ἀποκαλοῦν τὸ Καρναβάλι
«σατανικὴ πομπή»!

Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης ἀναφέρει² πὼς στὶς Ἀπό-
κριες «οἱ Χριστιανοὶ δαιμονίζονται ὅλοι, γιὰτὶ χορεύουν,
παίζουν, τραγουδοῦν ἀσυνείδητα, ἕως κι αὐτοὶ οἱ πλεόν γέ-
ροντες... **Τότε** πανηγυρίζει ἡ ἀσέλγεια, ἐορτάζει ἡ ἀκολα-
σία, εὐφραίνεται ἡ μέθη, ἀγάλλεται ἡ τρυφή καὶ ἡ ἀσωτία,
χορεύει ὁ διάβολος μὲ δέκα μαντῆλια καὶ συγχορεύει μὲ
αὐτὸν καὶ ὅλο τὸ πλῆθος τῶν δαιμόνων, γιὰτὶ ὅσο κερδί-
ζουν μόνο στὶς ἀπόκριες, δὲν μποροῦν νὰ τὸ κάνουν ὅλο τὸ
χρόνο»!

Ἔτσι ἔχουμε γιὰ τὰ καλὰ τὴν «ἀνασύσταση τῆς ἀρχαί-
ας πλάνης», ὅπου ὅλα ἦταν παραδομένα στὸν διάβολο κι
αὐτὸς λατρευόταν ὡς θεός! **Τὶ ἀντιστροφή** τῶν πραγμάτων!

* * *

Πραγματικά, ἂν ἀνατρέξουμε στὴν ἱστορία, τότε θὰ δια-
πιστώσουμε πὼς ὅλα αὐτὰ τὰ κοσμικά, πού γίνονται σή-
μερα, δὲν εἶναι τίποτ' ἄλλο παρὰ ἀναβίωση εἰδωλολα-
τρικῶν ἐθίμων καὶ τελετῶν ἀκόμη κι αὐτῶν πού χάθη-
καν στὴν ἱστορικὴ μας μνήμη. **Ναί!**

Οἱ ρίζες τους βρίσκονται στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα καὶ τὴν Ρω-

μαϊκή εποχή.

Στην αρχαία Ελλάδα, οί ρίζες αυτές βρίσκονται στην **λατρεία του Διονύσου**, θεού του κρασιού και του γλεντιού, τὰ λεγόμενα και «**Άνθεστήρια**»!

Ο Διόνυσος είχε μαζί του τούς Σάτυρους και τούς Σελινούς, οί

όποιοι έβαζαν στα κεφάλια τους στεφάνι από κισσό, φόραγαν μάσκες και ντύνονταν με δέρματα ζώων. Οί λάτρεις του Διονύσου (του λεγόμενου και Βάκχου), ζαλισμένοι από τὸ κρασί, χυδαιολογούσαν, θορυβούσαν και χόρευαν.

Οί Διονυσιακές και Βακχικές αυτές έορτές είχαν σχέση με τὸ τέλος του χειμώνα και τὸν έρχομό της άνοιξης. Συμβόλιζαν δέ τήν εποχή που ή γή «ξυπνά» από τήν χειμέρια νάρκη και αναγεννιέται. Για τούς αρχαίους λαούς, ὁ κύκλος αυτός της αναγέννησης της φύσης είχε σχέση και με τις ανθρώπινες ψυχές και συμβολίζονταν με τὸ φόρεμα της μάσκας-προσωπείου!

Κατά τήν διάρκεια τῶν διονυσιακῶν έορτῶν, οί ειδωλολάτρες φορούσαν δέρματα ζώων, άλειφαν τὸ πρόσωπό τους με τήν τρυγία (κατακάθι του κρασιού) και στεφανώνονταν με κισσό, τὸ άειθαλές φυτὸ του Διονύσου! Γενικά είχαν τήν μορφή Σατύρων, που έμοιαζαν με τράγους!

* * *

Οί τελετές αυτές κατά τὸν 7ο με 6ο π.Χ. αιώνα, αναμειγνύονται και με τήν Αθηναϊκή έορτή τῶν «**Άνθεστηρίων**», ή οποία γινόταν τήν 11η, 12η και 13η ήμέρα του μηνός Άνθεστηρίωνος, δηλαδή του ίδιου μας Φεβρουαρίου.

• Τήν πρώτη ήμέρα (τήν άποκαλουμένη «Πιθογία», δηλ. άνοιγμα τῶν πιθαριῶν), έκαναν σπονδές στον Διόνυσσο, εύχαριστώντας τον για τήν νέα σοδειά. Ακολουθούσε γλέντι με χορούς και τραγούδια.

• Τήν δεύτερη ήμέρα (τήν άποκαλουμένη «Χόες»), πίστευαν ὅτι άνοιγαν οί πύλες του Άδη και οί νεκροί ανέβαιναν στον πάνω κόσμο³, έπιπλέον δέ ξεκινούσε και ή πομπή του

Διονύσου, όπου ο Διόνυσος πάνω σε όμοιομα πλοίου συρόμενο με τροχούς, έμπαινε στην πόλη, ακολουθούμενος από τρελλή παρέα μεταμφιεσμένων! Στην πομπή μετείχαν και οί αρχές τής πόλης με έπικεφαλής τόν Άρχοντα Βασιλέα!

• Τήν τρίτη ήμέρα (τήν αποκαλούμένη «Χύτρον»), τήν είχαν αφιερωμένη στους νεκρούς. Τότε γινόταν θυσιές και πρόσφεραν τήν «πανσπερμία» στον ψυχοπομπό και χθόνιο Έρμη. Η αναπαράσταση τών νεκρών γινόταν φορώντας μάσκες και συνοδευόταν με έξαλλους χορούς. Η έορτή τελείωνε με τή φράση: «Φευγάτε ψυχές τών νεκρών, τά ανθεστήρια τελείωσαν»!

Αργότερα, οί Βακχικές αυτές έορτές εισήχθησαν στην Ρώμη και ονομάστηκαν «Σατουρνάλια», προς τιμήν του Σατούρνου, δηλαδή του θεού Κρόνου!

Υποστηρίζεται, ότι οί μεταμφιέσεις πρωτοεμφανίστηκαν περί τò 2000 π.Χ. στην Μεσοποταμία και τή Βαβυλωνία. Καρναβάλια όμως με μεταμφιέσεις ύπήρχαν και στην αρχαία Αίγυπτο κατά τόν έορτασμό τής Ίσιδας!

* * *

Όπως αναφέρει ο γνωστός Λαογράφος Δημ. Λουκάτος⁴, οί ανοιξιάτικες γιορτές αρχίζουν με τò ειδωλολατρικό έθιμο του Καρναβαλιού.

Οί διασκεδάσεις και οί μεταμφιέσεις του είναι προέκταση τών έορτών τής Πρωτοχρονιάς, όπως τισ γιόρταζαν οί Ρωμαίοι και οί Βυζαντινοί, ένω οί άπαρχές του Καρναβαλιού μās οδηγούν στην αρχαία Ελλάδα.

Σκοπός τής κοσμικής Άποκριάς –πάντα κατά τόν Δημ.

Λουκάτο- ήταν ή μαγική ύποβòθηση τής γης νά βλαστήσει με τήν βοήθεια τών χορών-πηδημάτων, τών ποικίλων λαϊκών δρώμενων και τών μεταμφιέσεων με σκοπό νά έξευμενίσουν τά βλαπτικά πνεύματα!

Γι' αυτό, ἂν παρατηρήσει κανείς, τὰ κύρια γνωρίσματα τοῦ Καρναβαλιοῦ εἶναι τὰ ἑξῆς:

- Οἱ μεταμφιέσεις καὶ οἱ ἄσεμνες παραστάσεις, οἱ ὁποῖες ὅπως καὶ οἱ ἀρχαῖες διονυσιακὲς ἐορτές, ἔχουν σὰν στόχο τὴν βλάστηση καὶ τὴν καρποφορία τῆς γῆς, πὺ ὄλο τὸν χειμῶνα βρισκόταν σὲ χειμέρια νάρκη!

- Ὁ χορὸς μὲ τὰ χτυπήματα τῆς γῆς ἀπὸ τὰ πόδια, μὲ σκοπὸ τὴν καρποφορία τῆς! Κατὰ τοὺς Λαογράφους, οἱ παρὰδοξοὶ χοροὶ τῶν μεταμφιεσμένων καὶ τὰ πηδήματά τους παριστάνουν τὴν διέλευση τῶν πνευμάτων τῆς βλάστησης!

- Τὸ ἄκρατο φαγοπότι καὶ γλέντι, πὺ ἀποβλέπουν κι αὐτὰ στὴν εὐφορία τῆς γῆς.

- Ἡ ἀναφορὰ στοὺς νεκροὺς, ἡ ὁποία ἀποσκοπεῖ κι αὐτὴ στὰ ἴδια, δηλαδὴ στὸ νὰ ἐξευμενιστοῦν καὶ νὰ δώσουν καρποὺς στὴν γῆ καὶ ἐπιπλέον νὰ ἐπιτρέψουν τὸ ξεφάντωμα στοὺς ζωντανούς! Ἐτσι συμβιβάζεται τὸ πένθος γι' αὐτοὺς μὲ τὸ εὐθυμο καὶ φαιδρὸ κλίμα τῶν Ἀποκριῶν.

Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὰ «Ἀνθεστήρια» τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων, τὰ ὁποῖα εἶχαν διπλὴ ὄψη. Ἀπ' τὴν μία τὰ λουλούδια, τὸ κρασί καὶ τὸ γλέντι καὶ ἀπ' τὴν ἄλλη τὶς ψυχὲς τῶν νεκρῶν! Λέγεται πὺς παρόμοια ἐορτὴ συναντᾶται καὶ στοὺς Πέρσες, τοὺς Πρῶσους κ.λπ.

- Οἱ φωτιές (ὅπως τὸ βράδυ τῆς τελευταίας ἡμέρας τῆς Ἀποκριᾶς μὲ τὸ κάψιμο τοῦ Καρνάβαλου κ.λπ.), οἱ ὁποῖες ἔχουν –κατὰ τοὺς Λαογράφους– καθαρτήριο χαρακτήρα, ἀλλὰ καὶ μεταβατικὸ συμβολισμό ἀπὸ τὸν χειμῶνα στὴν ἀνοιξη!

* * *

Νὰ σημειωθεῖ ἀκόμη καὶ τοῦτο.

Κατὰ τὴν δευτέρη ἡμέρα τῶν Ἀνθεστηρίων, τὶς «Χόες» ὅπως εἶπαμε, τὸν ρόλο τοῦ Διονύσου ἔπαιζε ὁ ἀρχὼν βασιλέας.

Σήμερα ὑποκατάστατο τοῦ Διονύσου θεωρεῖται ὁ λεγόμενος «βασιλιὰς Καρνάβαλος».

Ἄρα, ὁ βασιλιὰς Καρνάβαλος (πὺ συνήθως εἶναι μία

ἀπαίσια δαιμονική φιγούρα), είναι
ὁ ἴδιος ὁ Διόνυσος!

Καὶ κάτι ἀκόμη...

Ἐνῶ οἱ ἡμέρες τῶν ἀρχαίων ἐκείνων
ἐορτῶν ἦταν μόλις **τριῶν ἡμερῶν**,
τώρα ἔγιναν **τρεῖς ἑβδομάδες**, δια-
στρέφοντας τελείως τὴν ἔννοια τοῦ

Ἐκκλησιαστικοῦ Τριωδίου!

* * *

Ἀγαγε· Μπορεῖ ἓνας συνειδητὸς Χριστιανὸς νὰ ἐορτάζει
ἔτσι τὴν ἀρχὴ τοῦ Τριωδίου; **Μ**πορεῖ νὰ ἐπιτρέπει στὸν ἑαυ-
τό του νὰ συμμετέχει σ' ὅλη αὐτὴ τὴν ἀναβιούμενη βλα-
κεία, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρία; **Μ**ὲ τέτοιες
Καρναβαλικὲς διαδικασίες θα «ξεφύγει» καὶ θὰ νοιώσει
τὴν πολυπόθητη χαρὰ; **Κ**αὶ θὰ πορευθεῖ νὰ ἐορτάσει τὸ
Θεῖο Πάθος καὶ τὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ ξεκινώντας ἀπ'
αὐτὲς τὶς ἀφετηρίες;

Ῥωστόσο, τί παρατηρεῖ σήμερα κανεὶς; **Ῥ**τι γίνονται ἐκτε-
ταμένες προσπάθειες νὰ παρουσιασθεῖ ὁ Καρναβαλισμὸς
μὲ τὴν πλέον ἐκσυγχρονισμένη μορφή. **Οἱ** διάφοροι τοπι-
κοὶ φορεῖς τὸν βαφτίζουν μὲ ὠραῖα ὀνόματα, ὅπως «πολιτι-
στικὲς ἐκδηλώσεις», «τοπικὴ παράδοση» κ.λπ., οἱ δὲ ἀνίδε-
οι ἰδιῶτες, ὄχι μόνο συμμετέχουν ἀπροβλημάτιστοι καὶ μὲ
πολὺ ἀφέλεια σ' αὐτὲς, ἀλλὰ διοργανώνουν καὶ τὰ λεγόμε-
να «μασκὲ πάρτυ», εἰσάγοντας γιὰ τὰ καλὰ ὅλη αὐτὴ τὴν
κατάντια στὴν ζωὴ τους! **Ἐ**φθασαν στὸ σημεῖο οἱ διάφοροι
δήμαρχοι νὰ μᾶς εἰσάγουν καὶ ἀπ' τὸ ἐξωτερικὸ «Καρνα-
βαλιστὲς» γιὰ νὰ εἶναι ἀπέραντο τὸ «πάρτυ». **Τὶ** ἀγάπη καὶ
φροντίδα γιὰ τοὺς δημότες τους!

Δὲν εἶναι τυχαῖο ποὺ οἱ νεοπαγανιστὲς πανηγυρίζουν καὶ
ἀπολαμβάνουν τέτοιες ἐκδηλώσεις, διοργανώνοντάς τες μὲ
διάφορες δικαιολογίες καὶ προσχήματα. **Σ**τὰ ἔντυπά τους
ἀναφέρουν, ὅτι «οἱ **Ἀπόκριες** παραμένουν ἡ μόνη μὴ
θρησκευτικὴ γιορτὴ στὴν σύγχρονη Ἑλλάδα»!

* * *

Εἶναι πράγματι ἔξυπνο αὐτὸ ποὺ ἔγραψε κάποιος σὲ τοῖχο:

«Μασκαράς εἶμαι κάθε μέρα, δὲν χρειάζεται νὰ τὸ ἐορτάζω κιόλας»!

Ἐξ ἄλλου, γι' αὐτὸ ἐρχεται αὐτὴ ἡ εὐλογημένη περίοδος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Τριωδίου, γιὰ νὰ μᾶς ὀδηγήσει στὴν μετάνοια, στὸ νὰ ἀποβάσουμε δηλαδή αὐτὴ τὴν ἁμαρτωλὴ μας (καὶ συνάμα γελοία) κατάντια καὶ νὰ ὀδηγηθοῦμε στὰ ἀνώτερα καὶ τὰ μεγάλα.

ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ

(*) Ἐφημερ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. φ. 1.913/3.2.2012, σελ. 4. Μὲ μικρὲς ἐπεμβάσεις μας.

1. Ἡ λέξη «Καρναβάλι» προέρχεται ἀπὸ τὶς Λατινικὲς-Ἰταλικὲς *carne* (κρέας) καὶ *vale* (γεια σου), πού σημαίνει «κρέας ἔχε γεια». Ἡ δὲ λέξη «Ἀποκριὰ» προέρχεται ἀπὸ τὴ λέξη «Ἀπόκρως», πού σημαίνει «ἀποχὴ ἀπὸ τὸ κρέας» [α + κρέως (δηλ. κρέας στὴν ἀρχ. ἀττικὴ διάλεκτο)]. Συνεπῶς πρόκειται γιὰ ταυτόσημες ἔννοιες.

2. Βλέπε τὸ ἔργο του «ΧΡΗΣΤΟΘΕΙΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ».

3. Ἡ ἡμέρα αὐτὴ χωρίζεται σὲ δύο μέρη. Στὸν «ιερὸ γάμο τοῦ Διονύσου» καὶ στὶς «Χόες», πού δὲν ἦταν τίποτ' ἄλλο παρὰ ἀγῶνες οἰνοποσίας!

4. Βλέπε «ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ».

* * *

→ **Μαρτύριο τοῦ Ἁγίου Αποστόλου Τιμοθέου:**

Εἰς Ἐφεσον κατὰ τὴν πανηγυριν τῆς Ἀρτέμιδος, τὴν ὀνομαζομένην Καταγώνιον, τὸ ἔτος 97 μ.Χ., οἱ εἰδωλολάτραι περιήρχοντο μετημφισμένοι καὶ μὲ προσωπίδας τὴν πόλιν, φέροντες μικρὰ εἰδῶλα εἰς χεῖρας καὶ προβαίνοντες εἰς πλειῆστα ὄργια, ἐγκλήματα καὶ ἀσελγείας καθ' ὁδόν. Ὅταν ὁ Ἅγιος Τιμόθεος προσεπάθησε νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ, ὑπέστη ἀνηλεῆ λιθοβολισμόν, ἐδάρη διὰ λίθων καὶ ροπαλῶν, καὶ τὸν ἔσυραν ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως. Ἐγκαταλειφθεὶς ἡμιθανής, ὑπέκυψε καὶ ἔσπευσεν εἰς συνάντησιν τοῦ οὐρανοῦ Νυμφίου τὴν 22αν Ἰανουαρίου τοῦ 97μ.Χ..

● Ἐκδίδεται ὑπὸ τῆς Ἱεράς Μονῆς τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων, Ἀφίδνες Ἀττικῆς. ● Μὲ τὴν εὐλογία καὶ ἐπιστολῆν τοῦ † Μητροπολίτου Ὠρωποῦ καὶ Φυλῆς κ. Κυπριανοῦ, τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος. ● Διανέμεται δωρεάν.